

Poprečnina v gotovini plačana.

ŠTEV. 3.

LETNIK XXVII.

NARODNI GOSPODAR

GLASILO „ZADRUŽNE ZVEZE“
V LJUBLJANI.

V LJUBLJANI, DNE 15. MARCA 1926.

TISK ZADRUŽNE TISKARNE V LJUBLJANI.

VSEBINA: Širjenje varčnosti — temeljna naloga naših posojilnic. — *Krištofič*: Kontrolni obrestni račun. — *Krištofič*: Uprava kreditov. — Adam Smith. — *Produkcija železa in jekla 1913 do 1925.* — Nov gospodarski duh. — Vprašanja in odgovori. — Zadrugištvo. — Gospodarstvo. ....

Priloga „Narodnega Gospodarja“ št. 3, 1. 1926.

Za vsa objavljena vabila, pri katerih ni izrecno drugače določeno, velja določba: Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in pri istem dnevnem redu drugi občni zbor, ki veljavno sklepa ne glede na število navzočih članov.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Cerknici, r. z. z. n. z., se vrši 28. marca 1926, ob 3. uri pop. v uradnih prostorih. 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za l. 1925. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Sprememba pravil. 6. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Horjulu, r. z. z. n. z., se vrši 28. marca 1926, ob 3. uri popoldne v prostorih Kmetijskega društva. 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Čitanje revizijskega poročila. 4. Odobritev računskega zaključka za l. 1925. 5. Volitev načelstva in nadzorstva. 6. Sprememba pravil. 7. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Strugah, r. z. z. n. z., se vrši 28. marca 1926, ob 3. uri pop. v uradnih prostorih. 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za l. 1925. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Redni občni zbor Posojilnega društva za župnijo Sv. Ana v Slov. gor., r. z. z. n. z., se vrši v nedeljo dne 28. marca 1926, ob 8. uri dopoldne v zadrugišnih prostorih. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Čitanje revizijskega poročila. 3. Odobritev računskega zaključka za l. 1925. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Predosljih pri Kranju, r. z. z. n. z., se vrši dne 28. marca 1926, ob pol 4. uri popoldne. 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva. 3. Poročilo nadzorstva. 4. Potrditev računskega zaključka za l. 1925. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Konsumnega društva v Št. Jerneju, r. z. z. o. z., se vrši dne 28. marca 1926, ob 3. uri pop. v Društveni dvorani. 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobrenje računskega zaključka za leto 1925. 4. Prememba pravil. 5. Volitev načelstva in nadzorstva. 6. Slučajnosti.

Občni zbor Mlekarske zadruge Izlake-Zagorje, r. z. z. o. z., ki se vrši v nedeljo dne 28. marca 1926, ob 3. uri popoldne v mlekarni v Izlakah. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Potrditev rač. zaključka za l. 1925. 3. Volitev načelstva in nadzorstva. 4. Slučajnosti.

Redni občni zbor Konsumnega društva v Kropi in Kamnigorici, r. z. z. o. z., se vrši v četrtek dne 25. marca 1926, ob 4. uri popoldne v skladišču žebliarske zadruge v Kropi. 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Potrjenje letnega računa za l. 1925. 4. Volitev 2 članov načelstva in vseh članov nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice pri Sv. Antonu v Sl. Gor., r. z. z. n. z., se vrši dne 25. marca 1926, ob 3. uri popoldne v posojilnih prostorih. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobrenje rač. zaključka za l. 1925. 3. Volitev načelstva in nadzorstva. 4. Slučajnosti.

Redovita glavna skupština Gospodarskog trgovačkog društva u Aleksandrovu, otok Krk, r. z. na ograni. jam., se održava dne 5. aprila 1926, u 5 sati poslepodne u prostorijama vlastite kuće. 1. Čitanje i odobrenje zapisnika zadnje glavne skupštine. 2. Čitanje i odobrenje računskog zaključka za god. 1925. 3. Izveštaj upravnog i nadzornog odbora. 4. Izbor dviju članova upravnog odbora, eventualno drugih članova. 5. Izbor nadzornog i razsudišnog odbora. 6. Razno.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice pri Sv. Petru niže Maribora, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 11. aprila 1926, po večernicah v uradnih prostorih. 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev rač. zaključka za l. 1925. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Dramljah, r. z. z. n. z., se vrši dne 28. marca 1926, ob 3. uri popoldne v uradnem prostoru. 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Odobritev rač. zaključka za l. 1925. 3. Volitev načelstva. 4. Volitev nadzorstva. 5. Sklepanje o obrestovanju. 6. Slučajnosti.

Občni zbor Kmetijske nabavne in prodajne zadruge v Šmartnu na Paki, r. z. z. o. z., se vrši dne 25. marca 1926, dopoldne ob pol 9. uri v občinski pisarni. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za l. 1925. 3. Volitev načelstva in nadzorstva. 4. Predlogi in slučajnosti.

Občni zbor Kmetijskega društva v Št. Vidu nad Cerknico, r. z. z. o. z., se vrši v nedeljo dne 11. aprila 1926, ob 11. uri dopoldne v Ljudski šoli pri sv. Vidu. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za l. 1925. 3. Volitev načelstva in nadzorstva. 4. Slučajnosti.

Občni zbor Kmetijskega društva v Selški dolini, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 28. marca 1926, ob 15. uri v prostorih hranilnice in posojilnice v Selcih. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Potrjenje rač. zaključka za l. 1925. 3. Volitev načelstva. 4. Volitev nadzorstva. 5. Slučajnosti.

NARODNI GOSPODAR

GLASILO „ZADRUŽNE ZVEZE“ V LJUBLJANI.

Člani „Zadruž zveze“ dobivajo list brezplačno. Cena listu za nečlane po 25.— Din. na leto, za pol leta 12.50 Din.
Cena inseratov po dogovoru. — Izhaja 15. dne vsakega meseca. — Rokopisi se ne vračajo.

Širjenje varčnosti — temeljna naloga naših posojilnic.

Pomen varčevanja za posojilnice.

Namen naših posojilnic je sicer preskrbovati malim posestnikom kredit za njihovo gospodarstvo po kar najnižji obrestni meri in jih s tem varovati pred oduštvom bodisi privatnikov, bodisi kapitalističnih denarnih zavodov. Da pa posojilnice morejo dobiti sredstva za kredite, morajo v enaki oziroma celo v večji meri in prej pospeševati v svojem okolišju varčnost. To ni samo gospodarska naloga, ki jo vršijo posojilnice med ljudstvom, to je tudi važna nраво-vzgojna naloga. Z vzgojo k varčevanju se gojijo tudi druge plemenite čednosti, posebno pa se goji z varčevanjem med ljudstvom treznost in zavest odgovornosti, odgovornosti za vse korake v življenju.

Varčnost — znak kulturnosti.

Varčnost je velikega pomena za narod kot celoto, za njegovo kulturno stopnjo in za njegovo civilizacijo. Po pravici smatra francoski finančni pisatelj George Valois varčnost za merilo civilizacije. »V čem je razlika med civilizirano družbo in barbarsko tolpo? V tem, da prva varčuje in ustvarja kapital, druga pa živi tja v en dan... Varčevanje je veliko poročstvo narodov, ne samo proti udarcem narave, ampak tudi proti vojni. Ne pretiravamo, če rečemo, da je ono steber civilizacije. Ravno radi tega mora država, ako

je dobro urejena in se zaveda svojih nalog, storiti vse, da pospešuje smisel za varčevanje.«

Denar — sredstvo za življenje, blagostanje in neodvisnost.

Minimum moralne vzgoje je v tem, da se vsak zaveda dolžnosti dela, da si s tem delom pridobiva sredstva za vzdrževanje, za svoje blagostanje in za svojo nezavisnost. Gospodarski pisatelj Samuel Smalls pravi o varčevanju to-le: »Mi ne cenimo denarja radi denarja. Mi smo zadnji, ki bi hoteli katekizoli razred človeške družbe napraviti za slugo bogu Mamonu. Smo pa taki, da se zavedamo, da je denar **sredstvo za življenje, za blagostanje in neodvisnost človekovo**. Radi tega priporočamo mladini, možki in ženski, da se takoj še v začetku svojega življenjskega pota vežba v varčevanju: vsak teden naj denejo vsaj majhen del svojega zaslužka, — pa najsi bo ta zaslužek velik ali zelo majhen — na stran za bodočnost. Naj skrbijo in se vadijo, da svoje tedenske in letne dohodke ne trošijo do zadnje pare. Ta nasvet jim dajemo z ono resnostjo; s katero jih svarimo pred nevarnostjo bede, beraštva in odvisnosti.«

Sistematična propaganda varčevanja.

Pred vojno smo pri nas v Sloveniji že imeli nekatere ustanove, s katerimi se je po

načrtu sistematično širil smisel za varčnost in se vzgajala k varčnosti zlasti mladina. Med vojno in po vojni pa se je žalibog vsled velike demoralizacije med ljudstvom, pa tudi vsled velikega nereda, ki je zavladal v gospodarstvu in v denarstvu, zelo razširila zapravljivost, neredno in čezmerno uživanje in veseljačenje. Treba bo zato resno misliti zopet na sistematično vzgojo k varčevanju in na uvedbo onih ustanov, ki smo jih imeli v to svrhu že pred vojno. Naj navedem tu samo par primerov takih sredstev, s katerimi bi mogle naše posojilnice začeti uspešno propagando za varčevanje.

a) Domači hranilniki.

Treba bo zopet nabaviti domače hranilnike. Posojilnica si nabavi nekaj takih hranilnikov in jih dâ zlasti v take domove, kjer je veliko otrok. Imamo kovan denar, ki je za hranilnike pripravnejši nego dosedanje papirnate cunje. Gospodarji ali otroci potem mesečno prinašajo take hranilnike v posojilnico, da se vpričo njih odpirajo, denar prešteva in vpisuje v hranilno knjižico. Uvedba hranilnikov je za mladinsko varčevanje po domih neobhodna. Stroški danes ne bodo več tako veliki vsled poboljšanja naše valute. Zadružna zveza bo morala preskrbeti praktične in solidno izdelane hranilnike po kar najnižji ceni. Pri Zvezi jih bodo naročale posamezne posojilnice.

b) Nagrade učencem — hranilne knjižice.

Drug zelo važen pripomoček za pobudo k varčnosti imajo posojilnice v tem, da vsako leto gotov del svojega dobička namenijo za nagrade najpridnejšim učencem. Te nagrade v manjših zneskih 25, 50, 100 Din naj se pridnejšim učencem dajo na ta način, da jim posojilnica izroči hranilno knjižico z vlogo v višini nagrade. Ta vloga pa se ne more tekom gotove dobe n. pr. tekom treh let re-

alizirati. Taka knjižica bo potem za mladino najmočnejša pobuda, da začne s pridnim varčevanjem začetni kapital pomnoževati.

Čebelica v mladinskih organizacijah.

Splošno naj bi se v vseh mladinskih organizacijah uvedla vzgoja k varčevanju s »Čebelico«. Orlovska organizacija, kolikor nam je znano, ima že precej obširno organizirano »Čebelico« in je v tej Čebelici zbranih že nad 150.000 Din. Ista organizacija je izdelala tudi zelo dober sistem za poslovanje in knjigovodstvo, ki ni predrag in ne-kompliciran.

c) Stalne vloge članov posojilnice.

Med odraslimi, zlasti med svojimi člani gospodarji pa naj posojilnice širijo varčevanje z **uvedbo stalnih vlog, tedenskih ali mesečnih**. Vsi člani posojilnice se obvežejo, da n. pr. mesečno vlagajo najmanj 10 Din ali več. Zdi se na prvi pogled, da so to malenkostni zneski in da bi bilo delo s temi malenkostmi toliko, da se ne izplača. Pa to ni res. Vzemimo, da ima posojilnica samo 100 članov. Vsak plača mesečno 10 Din, t. j. na leto 120 Din. V enem letu že pride iz tega stalnega varčevanja Din 12.000 plus obresti. Ker se mora to stalno varčevanje nadaljevati leto za letom, bi se na ta način posojilnicam, posebno manjšim, nabrale že velike vsote. Te stalne vloge so za prva tri leta vezane in se ne morejo dvigniti. Torej bi se v našem primeru nabralo v treh letih samih vlog že 36.000 Din, kar bi z obrestmi presegalo Din 40.000. Za manjše posojilnice je to že znaten kapital. To stalno varčevanje bo znal pravilno oceniti le oni, kateremu so znani podatki, koliko se pri nas po nepotrebem zapravlja na alkoholu, na tabaku, na veselicali. Te številke so grozne in bi jih bilo treba več objavljati. **Je nujna narodna gospodarska in socialna potreba, da se med najširšimi pla-**

stni ljudstva dela propaganda za varčnost. Najbolj realen način te propagande pa je uvedba obveznega stalnega varčevanja za vse člane posojilnice. Nove državne zadruga za poljedelski kredit, ki se bodo zlasti ustanovljale v krajih izven Slovenije, kjer ni še razvitega posojilništva, imajo v načrtu povsod tudi obvezno varčevanje s pomočjo stalnih tedenskih ali mesečnih vlog.

Realna pomoč v težkih časih.

Prihajajo za naše ljudstvo, zlasti za našega kmeta vedno težji časi. Vsi čutimo, da

denarja vedno bolj primanjkuje. Proti temu neveselemu gospodarskemu položaju ne pomaga vzdihovanje in ne pomaga zabavljanje. **Resna, možka in izdatna pomoč proti temu je edino varčevanje.** Posojilnice so pa prve poklicane, da se te potrebne in koristne naloge oprimejo. Imajo že tudi aparat, da jo brez posebnih stroškov in brez posebnih priprav izvršujejo na načine, kakor smo jih zgoraj navedli, zlasti pa je neobhodno, da se takoj začne z obveznimi stalnimi vlogami članov.

Krištofič:

Kontrolni obrestni račun.

Pri denarnih zadrugah zavisi pravilnost bilance predvsem od pravilnega računanja obresti. Dočim nam je v smislu sestave knjigovodstva dana glede prometnih zneskov (vplačil in izplačil) popolna in sistematična kontrola med blagajniškim dnevnikom oziroma razdelnikom in inventurnimi izpiski, nimamo hkrati glede obresti hranilnih vlog in posojil neposredno nikake kontrole razun ponovnega preračunavanja obrestnih računov. In vendar moremo na podlagi smotrene ureditve razdelnika z veliko zanesljivostjo kontrolirati pravilnost v letnih inventurnih izpiskih izkazanih obresti. Še več! Tudi med letom moremo s tem sestavljati povsem zanesljive provizorične bilance. V naslednjem pojasnjeni način kontrolnega računanja obresti nikakor ne zahteva veliko truda in dela, temveč je povsem lahko izvedljiv zlasti pri onih posojilnicah, ki obrestujejo vse hranilne vloge enako in istotako tudi posojila, izvedljiv pa tudi pri onih zadrugah, ki imajo vpeljana različno obrestno mero tako za posojila kakor tudi za hranilne vloge.

Z ozirom na to, da se obrestujejo hranilne vloge in posojila mesečno, predpisuje-

mo v knjigah obresti pri izplačilih s 1. dnem istega mesca, pri vplačilih pa s 1. dnem sledečega meseca. Tako računamo obresti pri saldih početkom leta za 12 mesecev, pri vplačilih v januarju za 11, v februarju za 10 mesecev itd., pri izplačilih v januarju za 12, v februarju za 11 mesecev itd. Vse obresti predpisujemo na konec računske dobe t. j. na 31. december. Tako postopamo pri vseh posameznih računih. Koncem leta seštejemo pri posameznih računih vse »v dobro« in »v breme« predpisane obresti in na to manjšo stran odštejemo od večje, nakar dobimo čisti saldo naraslih obresti.

Pri tem je jasno, da velja za skupne hranilne vloge oziroma posojila isto, kar velja za posamezne vlagatelje oziroma dolžnike. Ako si torej predstavljamo vse hranilne vloge stisnjene na enem samem računu s skupnim saldum od 1. januarja in predpišemo saldu v dobro obresti za 12 mesecev ter vpisujemo nadalje na podlagi izkaza razdelnika, katerega zaključujemo redno vsak mesec, skupno vsoto v januarju, februarju i. t. d. vloženi in dvignjeni zneskov ter izplačanih obresti, dobimo torej na leto za vsako stran po 12 vpisov. Kakor pri vsaki posamezni vlogi, predpisujemo tudi tu obresti v dobro in v breme in spisujemo hkrati »stanje

glavnice in obresti«. Brez nadaljnjega je jasno, da moramo na tem računu dobiti koncem leta isti skupni znesek naraslih obresti kot v letnem inventurnem izpisku. Pri tej kontroli nastaja vsako leto le nekaj malega diference i. s. vsled desetinskih ulomkov in pa nepopolnosti obrestnih tabel, ki so glede stotin zaokrožene.

Pri tem torej ni treba drugega izpeljavati, kot da si omislimo tiskovino z istimi razpredelnicami, ki jih vsebuje knjiga hranilnih vlog, da vpišemo v celoti največ 36 zneskov in da preračunamo pri 25 vpisih določene obresti, kar vse je izvršeno v približno eni uri.

Pri zadrugah, ki obrestujejo vloge različno, je treba toliko kontrolnih računov, kolikor imajo različnih obresti. Obenem je treba tudi v razdelniku ločiti račun hranilnih vlog v toliko delov, kolikor je različnih obrestovanj.

Isti kontrolni način veljaj tudi za posojila.

Ker pa se v tozadevnih računih obresti ne pripisujejo k glavnici, temveč imamo koncem vsacega leta »zaostale« in »predplačane« obresti, nastavimo pri kontrolnem računu dne 1. januarja vsakega leta zaostale obresti v breme, predplačane v dobro in še le potem predpišemo od skupne vsote posojil obresti v breme za 12 mesecev. Plačane obresti posojil med letom in od »povračil v dobro vpisane« knjižimo na desno stran istotako, kakor vpisujemo to pri vsakem posameznem računu. Za kontrolni račun posojilnih obresti vporabljam o torej tudi tiskovino posojilne knjige. Pomanjkljivost prednavedenega načina za kontroliranje posojilnih obresti obstoji le v tem, da izkazuje kontrolni račun koncem leta le čisti saldo zaostalih oziroma predplačanih obresti.

Z ozirom na red in kontrolno poslovanje priporočamo vsem našim hranilnicam in posojilnicam, da se prednavedenega načina kontrolnega računanja točno poslužujejo.

Kontrolni račun obresti hranilnih vlog za leto 19.....

Datum	V breme (dvigi)						V dobro (vloge)						Stanje				Obrestna mera
	glavnica	o b r e s t i						glavnica	obresti predpisane				glavnice	obresti			
		predpisane			izplačane	za mesecev	v znesku		za mesecev	v znesku							
		za mesecev	v znesku														
19.....																	
1./1.	—	—	—	—	—	—	444.072	32	12	26.644	32	444.072	32	26.644	32	6%	
31./1.	7.983	75	12	478	98	—	11.312	—	11	622	16	447.400	57	26.787	50		
28./2.	18.756	20	11	1.031	58	26	7.950	—	10	397	50	436.594	37	26.127	27		
31./3.	19.815	28	10	990	75	47	8.300	—	9	373	50	425.079	09	25.462	82		
30./4.	12.655	70	9	569	48	66	19.750	—	8	790	—	432.173	39	25.616	59		
31./5.	16.430	12	8	657	20	126	26.875	20	7	940	62	442.618	47	25.773	21		
30./6.	9.870	50	7	345	45	38	32.700	—	6	981	—	465.447	97	26.370	36		
31./7.	6.992	30	6	209	76	147	34.540	—	5	863	50	492.995	67	26.876	60		
31./8.	9.457	60	5	236	43	68	41.770	—	4	835	40	525.308	07	27.406	87		
30./9.	8.666	37	4	173	32	33	50.680	—	3	760	20	567.321	70	27.960	28		
31./10.	8.972	75	3	134	58	92	43.670	—	2	436	70	602.018	95	28.169	60		
30./11.	10.011	45	2	100	12	115	16.342	70	1	81	71	608.350	20	28.035	89		
31./12.	12.670	—	1	63	35	86	22.850	—	—	—	—	618.300	20	27.886	04		
	142.282	02		4.991	—	849	760.812	22		33.726	61	618.530	20	27.886	04		

Krištofič:

Uprava kreditov.

Glavni namen kreditnih zadrug je, da oskrbujejo svojim članom v njihovem gospodarstvu potrebna denarna sredstva. V praktičnem izvrševanju tega namena je poslovanje hranilnic in posojilnic na prvi pogled — zlasti kar zadeva telmično plast — povsem slično poslovanju ostalih kreditnih zavodov.

In vendar temu ni tako. Dočim ima dovljevanje kreditov pri nezadružnih podjetjih vedno in vselej značaj dobičkaželjnosti in ugodne investicije odvišnjih likvidnih sredstev, služi zadružništvu pri tem doseženi dobiček le kot sredstvo za doseg določenega namena. Izvzemši ambiciozni pohlep po čim lažji pridobitvi pravic nad tujim imetjem nimajo nezadružni kreditni zavodi nikakega interesa za gospodarski razvoj dolžnika in radi tega tudi ne sprašujejo, kako je dolžnik izposojeni denar uporabil. Zahteva se le, da je terjatev dobro in likvidno zavarovana.

Temu nasproti ima zadruga namen pospeševati gospodarske koristi članov. Z ozirom na to mora zadružna posojilnica trajno in do gotove meje nadzirati svoje dolžnike, paziti, da se izplačano posojilo v resnici porabi v določen namen in zlasti tudi skrbeti, da posamezni dolžniki redno in pravočasno amortizirajo svoje dolgeve. Posojilnica, ki temu ne posveča dovolj pažnje, ne služi svojemu namenu, kajti z vednim izplačevanjem

novih posojil ne da bi izterjaval stare kredite nudi članom le še priliko za nepotrebno prezadolževanje.

Dolžnost sleherne zadružne posojilnice je torej, da postopa pri izterjavanju posojil dokaj rigorozno. Večina naših najfajzovk ima še vedno v pravilih določbo, da mora biti vsako posojilo na osebni kredit vrnjeno najkasneje v štirih letih. Mnogo takih zadrug je mnenja, da se omenjene določbe v pravilih sedaj ni treba držati, ker da je bila svojčas vpostavljena le zaradi pristojbinskih olajšav. Ne glede na to, da so pravila za vsako zadrugo zakon in da mora sleherna zadruga vse svoje poslovanje usmeriti v smislu določb njenih pravil, je tako naziranje napačno. Najfajzovke niso uživale pristojbinskih ugodnosti radi zakona, temveč je bil zakon vpostavljen z namenom, da ščiti kmetijsko gospodarstvo.

Z ozirom na prednavedeno moremo našim zadružnim posojilnicam le priporočati, da se drže pri dovoljevanju in izterjavanju posojil tozadevnih določb pravil. Tudi revizorji naj bi v tem pogledu strožje postopali in zahtevali, da se zadevni predpisi pravil dosledno izvajajo in da se vsaka v plačilo zapadla zadolžnica prvočasno ali izterja ali pa prolongira.

V svrhu točne evidence o zapadlosti in v razbremenitev tajnikom poedinih posojilnic priobčujemo vzorec skadenčne tabele.

Skadencia

Zapadlost posojila	Januar	Februar	Marec	April	Maj	Junij	Julij	Avgust	Sept.	Oktober	Novemb.	Decemb.
1926	29, 18	76	134, 12	52	23	178	5	58	140	108	39	104
1927	46	22	40	—	42	7	184	37	84	30	114	15
1928	86	112	116	34	102	138	16	248	9	249	44	54
1929	38	106	182	17	56	183	227	28	193	98	11	90
1930	318, 319, 320	321	322, 323	324, 137	325, 326	298, 327	21	198	8	20	118	35

V smislu vzorca načrtaj na posamezno polo papirja razpredelnico za več let in vpiši v odpadajoče kolone aktivne številke posameznih posojil. Pri vsakem izplačilu novega posojila zabeleži datum zapadlosti v razpredelnico. Kadar je kako posojilo poravnano, prečrtaj odpadajočo številko z rdečilom. V

slučaju prolongacije prečrtaj prvotno vpisano številko posojila ter isto prenesi po obnovitvi naprej, n. pr. za 4 leta. Da se ohrani skadenčna tabela dalj časa, jo prilepi na karton.

Na ta način ima tajnik trajno v evidenci vsa posojila in njih zapadlost.

Adam Smith.

Devetega marca letos je preteklo 150 let, ko sta izšli na Angleškem dve izredno pomembni knjigi, ena zgodovinska, druga narodno gospodarska. Zgodovinar Gibbon je izdal slavno svoje delo »Propast rimske države.« Adam Smith pa slovito svojo razpravo o »bistvu in vzrokih bogatstva narodov.« Poldrugo stoletje je prišlo od tedaj, pa imajo Smithovi nauki vendarle tudi še za današnji rod aktualen pomen. Takoj, ko je knjiga izšla, so jo označili strokovnjaki kot mojstrsko delo, široki sloji pa kot gospodarski evangelij. Več kot sto let je izključno ta knjiga uravnavala temelje gospodarske politike evropskih držav. Neštetokrat od kritikov »uničena« je ohranila svojo življenjsko silo do danes in je postala podlaga narodnogospodarskih smernic liberalizma in socializma, ki sta si sicer tako nasprotna. In prav to dejstvo kaže vso veličino in pomembnost Smithovega dela. — Smith izgovori: smis —.

»Bogatstvo narodov«, je nastalo v času, ko se je v Angliji izvršil velik gospodarski preobrat. Moderna veleindustrija se je šele začejala in je morala na svojem razvojnem potu premagati zapreke, ki so se zdele skoraj nepremagljive. Ovire je delalo zastarelo cehovstvo in nadzorovanje gospodarskega življenja od strani države. Kaj vse si je tedaj država lastila! Podjetniku je bilo natančno predpisano, koliko delavcev

sme imeti, koliko jim sme plačati in celo, kakšno blago sme izdelovati. Visoka izvozna in uvozna carina je ovirala trgovino. Proti tej gospodarski politiki je nastopil Adam Smith in je nasproti sili in državnemu posredovanju postavil svoj lastni sistem, sistem gospodarske prostosti. Boj Smithov proti zlorabam časa in proti obdavčenju se nam zdi sodobna godba in nehotite pozabimo, da je pisal Smith pred stoinpetdeset leti.

On ni bil samo profesor, bil je tudi visok carinski uradnik in ni poznal gospodarskega življenja samo pri zeleni mizi, temveč tudi v najbližji bližini. Združil je cilje objektivnega raziskovalca s cilji praktičnega gospodarskega politika, in je gospodarsko politiko označil kot ono vedo, ki mora v prvi vrsti rešiti dve nalogi: 1. dobiti mora sredstva in pota, ki naj omogočijo narodu bogate dohodke in udobno življenje; 2. postavi naj načela zdrave in pravične davčne politike.

V dosego prvega cilja zahteva Smith od države, da pusti državljanu popolno politično in gospodarsko prostost. To zahtevo podpira Smith z dejstvom, da more posameznik in z njim vred vsa celota bolje varovati svojo in skupno korist kakor pa državne odredbe in državni predpisi. Pravi, da je lastni osebni interes prva in zadnja moč, ki gradi in zmeraj na novo obnavlja ves ustroj narodnega gospodarstva; in če

država ne stavi osebnosti nobenih ovir, je gospodarsko udejstvovanje vseh posameznikov hkrati največji dobiček za vse narodno gospodarstvo. Nikdar pa Smith ne govori o osebnosti kot taki, ki je sama sebi namen in ki naj sama zase živi, temveč misli zmeraj le na osebnost, ki je včlanjena v družbo in ki more priti do svoje koristi le v zvezi in v skladu z družbo; misli torej na družabno osebnost.

Če pustimo produkciji dežele lastno pot, se bo lahko razvijala kar najugodnejše tako za konsumente kakor za producente. Smith nikdar ne govori o producentih, da ne bi omenjal istočasno tudi konsumentov; kajti on hoče odstraniti vse vezi produkcije, zato da lahko napravlja kar moč ceneno blago. In to pride konsumentu v korist. V produkciji in v zalaganju z blagom je pa potrebna družabna delitev dela; nihče ne more živeti sam zase, vsak je navezan na druge. Zato je skupno delo ali kooperacija tako v korist posamezniku kakor v korist celoti.

Smith, ki je znal prednosti delitve dela tako učinkovito popisati, kakor doslej še nihče, je pravilno znal soditi tudi o pomenu veleindustrije. Večji ko je obrat, tem popolneje se lahko izvede delitev dela. Zato zahteva odstranitev cehov, ki so največja ovira veleindustrije. Produkcija sama pa ne zadostuje. Mi blaga ne izdelujemo zaradi izdelovanja, temveč zato, da ga prodamo. Prodaja pa zahteva prosti trg in neomejeno možnost gibanja. Tedaj so bile pa države zaprte druga proti drugi z visokimi carinskimi mejami. — Saj so sedaj tudi —. Kaj nam v takih razmerah koristi svoboda produkcije! Zato proč s carinami in dajatvami, promet naj bo prost na zunaj in na znotraj. To je bilo geslo Smithovo. Svoj nauk o prosti trgovini je zgradil na temeljni misli, da naj prosta trгови-

na prisili vsako deželo potom konkurence k izdelovanju onega blaga, ki ga more po svojih produkcijskih pogojih napraviti kar najbolj mogoče dobro in ceno. Dviganje bogastva vsakega narodnega gospodarstva dosežemo s tem, da se včlanimo v mednarodno delitev dela; samo ta delitev dá vsaki deželi največjo korist, ker potem lastne izdelke lahko najbolj ugodno prodamo in blago, ki ga nimamo, na svetovnem trgu najbolj ugodno lahko kupimo! — Ali ni to čisto v smislu moderne gospodarske razdelitve sveta, kakor poročamo o njej v drugem članku? — Da pa vse dežele sveta kar najbolj dobro preskrbimo, moramo v interesu prometne prostosti odstraniti vse carine in prometne ovire. Smith je sicer uvidel, da popolna odstranitev ni mogoča, a naj se naredi, kar se največ narediti more. Umetno podpiranje industrijskih panog, ki nimajo življenske zmožnosti, z zaščitno carino je škodljivo; na ta način uporabim produkcijske sile v industrijah, ki so narodnogospodarsko manj vredne, mesto da bi jih uporabil v narodnogospodarsko polnovrednih.

Dalje razglablja Smith misli o denarju, o kapitalu, o vrednosti, o cenah itd. Izvir denarja vidi v potrebi neposredne izmenjave. To preidemo in omenimo še eno najvažnejših točk njegovih nauk, vedo o davkih. Vsi moderni davčni sistemi jo upoštevajo. Smith pravi, da ni dosti, če oprostimo posameznika gospodarskega in političnega jarma, treba je omiljiti tudi obdavčevalno moč države. Smith je postavil štiri davčna pravila, ki imajo še danes praktično vrednost:

1. Davek naj bo pravičen; to se pravi, vsak naj bo toliko obdavčen, kolikor more plačati.

2. Davek naj bo natančno določen, ne pa odvisen od volje države ali pa od volje uradnika.

3. Davek naj bo priročen; to se pravi, pobira naj se takrat, kadar ljudje najlaže plačajo, ne pa ob kateremkoli času.

Ali ne govori Smith v teh treh točkah vsem nam naravnost iz srca?

4. Stroški pobiranja in iztirjevanja davkov naj ne bodo višji kakor je pa davek sam. — To za naše čase večinoma ne velja več.

Marsikaj, kar je Smith učil, je danes že prekoračeno, čeprav smo videli, da govori v nekaterih stvareh z ustmi sedanjih dni. A pot raziskovanja, ki nam jo je poka-

zal Smith, nam je dala vse, kar smatra današnja gospodarska veda za svojo trajno lastnino: Opazovanje naj bo kolikor mogoče natančno in zanesljivo, če hočemo priti do pravega spoznanja; kar smo videli in opazili, moramo razkrojiti v posamezne dele in iz teh zopet po natančno določenih in preskušanih načinih sestaviti lepo celoto, celoto spoznanega. Ta pot je težka, a edino prava in edina, ki res vodi do cilja. In to pot nam je pokazal veliki teoretični in praktični narodni gospodar Adam Smith.

Produkcija železa in jekla 1913 do 1925.

Med navažnejše predmete svetovnega narodnega gospodarstva štejemo železo in jeklo, ona dva sta podlaga vsakega tehniškega razvoja. Surovega železa so napravili leta 1871 šele 12.9 milijonov ton, nato pa vsako leto več. V naslednjem podamo tabelico svetovne produkcije v zadnjem predvojnem letu in v letih 1922 do 1925; številke pomenijo milijone ton ^à 1000 kg.

	Surovo železo	Surovo jeklo
1913	77.2	75.0
1922	54.3	64.7
1923	68.1	76.9
1924	67.0	77.3
1925	75.2	88.8

Takoj prvi pogled nam kaže v splošnem navzgor idočo črto zadnjih štirih let; konsum železa in jekla raste in bo rasel v prihodnjih letih še naprej. Lanska produkcija železa je največja po vojni, ni pa še dosegla predvojne višine. Nasprotno je bila pa produkcija jekla že leta 1923 in 1924 večja kakor leta 1913, lani je bila pa kar za 18 odstotkov večja kakor v zadnjem predvojnem letu. Povišek gre zlasti na rovaš Zedinjenih držav Severne Amerike in na rovaš Nemčije.

Navedemo produkcijske številke najvažnejših izdelovalcev železa in jekla, v milijonih ton:

Surovo železo.

	U. S. A.	Nem.	Fran.	Angl.	Belg.	Luks.	Češk.
1913	31.0	10.9	9.1	10.3	2.4	2.5	0.9
1922	27.2	6.2	3.2	4.9	1.6	1.7	0.3
1923	40.4	4.8	5.4	7.4	2.2	1.4	0.8
1924	31.4	7.8	7.7	7.3	2.8	2.2	1.0
1925	36.8	10.2	8.4	6.2	2.5	2.3	1.1

Surovo jeklo.

	U. S. A.	Nem.	Fran.	Angl.	Belg.	Luks.	Češk.
1913	31.3	11.5	7.0	7.7	2.4	1.3	1.2
1922	34.6	8.8	4.5	5.9	1.5	1.4	0.7
1923	43.5	5.5	5.1	8.5	2.2	1.2	1.2
1924	36.8	9.8	6.9	8.2	2.8	1.9	1.2
1925	44.0	12.2	7.5	7.4	2.3	2.1	1.3

Razmere v Zedinjenih državah (U. S. A.) so čisto drugačne kakor one v Evropi. Ne oziraje se na razliko v gospodarskem položaju povojnega časa ima ameriška železna industrija v lastni državi veliko odjemalno polje. Kljub veliki lanski produkciji je šel eksport vseeno nazaj, import se je pa povečal.

V evropski produkciji so se izvršile v posameznih povojnih letih velike spremembe, kojih vzrok iščemo v splošnem gospo-

darskem položaju. Izvzemši Anglijo in Belgijo je v vseh važnih produkcijskih deželah lanska produkcija zelo narasla.

Za Nemčijo navedene številke veljajo za današnji obseg, torej tudi v letu 1913. V predvojnih mejah je pa napravila Nemčija leta 1913 16. mil. ton surovega železa in 17.3 mil. ton surovega jekla. V sedanjih mejah je bila lanska produkcija surovega železa napram letu 1913 za ravno toliko manjša, kakor je bila produkcija surovega jekla večja.

Tudi za Francijo veljajo podatki v njenem današnjem obsegu. V predvojnem obsegu je napravila Francija leta 1913 5.3 mil. ton surovega železa in 4.7 mil. ton surovega jekla. V prvih povojnih letih se je produkcija zelo zmanjšala, in šele leta 1923 pomeni preobrat.

Razvoj povojne angleške produkcije

je nikakor ni ugoden, in nobeno leto ne doseže leta 1913. Najnižja je bila produkcija v letu kriz 1921.

Belgija ima v svetovni kovinski produkciji pomen, ki bi ji ga nihče ne prisodil; vzrok je iskati v njenih modernih napravah in iz tega izviraajočih produkcijskih možnostih. Lani je bil štrajk, zato nazadovanje napram letu 1924.

Tudi Luksemburška pomeni na svetovnem kovinskem trgu dosti več, kakor bi kdo sklepal iz njenega majhnega obsega (tretjina Kranjske). Primerjaj jeklo leta 1913 in leta 1925.

V okviru današnje Češkoslovaške so dobivali skoraj 60% železa in 50% jekla nekdanje avstroogrške monarhije. Produkcija je navezana na eksport, ki gre v prvi vrsti v nasledstvene države.

Nov gospodarski duh.

Veliki ameriški gospodarski politik Marcosson je potoval po Evropi, je študiral in je dejal: »Do pravega miru v Evropi bo prišlo šele tedaj, ko bodo države v industrijski produkciji sodelovale. Francozi in Nemci so se že dogovorili glede prodaje kalija, in temu dogovoru bo najbrž sledil sporazum glede jekla, morda tudi glede kemične industrije. V teh dogodkih vidimo dokaz, da postaja Evropa spet pametna.

Kar se tiče jekla, morajo nemški in francoski tovarnarji hočeš nočeš skupaj korakati, sicer se obema strankama slabo godi. Koks, Francozom potreben, leži na Nemškem; rude, Nemcem potrebne, so doma na Francoskem. Torej, ali sodelovanje ali samomor! Glede kalija so se pa že domenili. Pred vojsko je imela Nemčija glede kalija monopol, in je nastal tam kalijev sindikat. Po vojski je izgubila Nemčija Alzacijo in s tem tudi mo-

nopol v kaliju. Pojavila se je konkurenca na svetovnem trgu. Zato so se že leta 1923 bližali Nemci Francozom glede skupnega delovanja, a čas takrat še ni bil ugoden, ker so Francozi zasedli Poruhrje. Slednjič je le moralo priti do sporazuma, potreba je bila večja kot sovraštvo. Tri konference so se razšle brez uspeha, ker so ponujali Nemci Francozom samo 15 odstotno udeležbo na svetovnem trgu, sorazmerno produkciji. Leta 1924 so pa v avgustu dosegli prvi sporazum in sicer glede ameriškega trga, ki je najbolj važen; razdelili so si ga tako, da je prišlo na Nemčijo 63 odstotkov, na Francijo pa 37 odstotkov. V maju 1925 so pa sklenili v Parizu novo pogodbo, zaenkrat do maja 1926; od tedaj naprej je pogodba stalna. Glede Amerike je ostalo razmerje isto, 63:37, ostali svet so si pa razdelili v razmerju 70 odstotkov (Nemčija) in 30 odstotkov (Francija). Torej popolna gospodarska razdelitev sveta na novi podlagi.

Generalni ravnatelj nemškega kalijevega sindikata, velenadarjeni Dich, pravi: »Zdi se mi, da je dogovor glede kalija res korak naprej do evropskega mira. Nemčija hoče s Francijo gospodarsko sodelovati, in sem prepričan, da pomeni kalijev dogovor predhodni slučaj za vse druge industrije, zlasti

za železo in jeklo. Moje mnenje je, da je v gospodarsko korist Evrope najbolje, če se doseže povsod tak sporazum, kakor smo ga dosegli mi in Francozi glede kalija. Tako se bomo drug drugega spopolnjevali in si drug drugemu pomagali«. Ali ni to nekako zvonjenje locarniških zvonov?

VPRAŠANJA IN ODGOVORI

Vprašanje 4: (H. p. na H.) Prosimo odgovora na ta-le vprašanja:

- Koliko so vknjižbene pristojbine?
- Koliko znaša kolek na vknjižbo?
- Koliko znaša kolek za kupno pogodbo?

Odgovor:

a) Vloge za vpis v javne knjige do vrednosti 500 Din je treba kolkovati z 10 Din. Za vsakih nadaljnjih 100 Din vrednosti poleg tega še s kolki po 1 Din.

b) Pri vknjižbi lastninske pravice se plača samo takse za navadno vlogo v znesku Din 5.— Vloge za izbris se kolkujejo s kolkom za 20 Din, če se ne izdajo sodne odločbe (sklepi) in s kolkom 50 Din, če se izdajo taki sklepi.

c) Pismene kupne pogodbe se kolkujejo z ozirom na vrednost stvari: 1. pri premičninah 2% vrednosti, 2. pri nepremičninah 6% vrednosti.

Vprašanje 5: (H. p. v C.) Ali je pravilno to-le naše postopanje? Kadarkoli so na vrsti posojila, ki presegajo Din 5000, skličemo skupno sejo načelstva in nadzorstva. To pa zato, ker bi taka posojila moralo pravilno odobriti tudi nadzorstvo, predno se izplačajo. Na ta način smatramo, da je obenem rešeno tudi to vprašanje, ker je seja skupna.

Odgovor: Posojila nad 5000 Din se lahko dovoljujejo na skupni seji načelstva in nadzorstva, toda morata oba organa glasovati ločeno in se sme potem posojilo izpla-

čati le, ako je na to pristalo tudi nadzorstvo.

Vprašanje 6: (H. p. v S. B.) Ali je dolžan naš zavod kot posojilnica plačevati v prometu med strankami državno takso a Din 20?

Odgovor: Od otvorjenih ali tekočih računov Vam ni treba plačevati državne takse a Din 20, ker se ta taksa pobira samo pri delniških družbah.

Vprašanje 7: (H. p. v Št. J.) Posojilnica je posodila nekemu društvu gotovo vsoto. Na zadolžnici je podpisan ves odbor društva. Ta odbor se pa lahko vsako leto menjava, zadolžnica pa je izstavljen na tri do štiri leta. Ali imajo odstopivši člani društvenega odbora tudi še potēm kake obveznosti glede tega dolga, če so iz načelstva odpadli?

Odgovor: Kakor hitro je kak odbornik izstopil iz društva, po društvenem zakonu ne jamči več za obveznosti društva. Kaj drugega pa je, če so odborniki podpisali zadolžnico kot poroki in plačniki. V takem slučaju jamčijo za posojilo tudi če so iz društva izstopili. Obvezani so za posojilo tudi v slučaju, če se zadolžnica ne glasi na društvo kot tako, temveč na posamezne osebe.

Vprašanje 8: (H. p. v S.) Ali volijo na občnem zboru pravilno vsi člani, ki so bili do občnega zbora sprejeti, ali samo tisti, ki so bili sprejeti do 31. 12. pretečenega poslovnega leta?

Ali smejo ženske-zadružnice same priti in tam glasovati?

Kako morajo biti napravljena pooblastila, da so veljavna. Ali smejo biti tudi lito-grafirana?

Odgovor: Na občnem zboru volijo v smislu zadružnega zakona vsi člani, ki so bili do občnega zbora sprejeti. Ne samo tisti, ki so bili sprejeti do konca prejšnjega poslovnega leta.

Zadružni zakon ne dela nikake razlike med zadružniki in zadružnicami glede njihovih pravic na občnem zboru, kakor tudi glede drugih pravic. Merodajna so v tem pravila zadruga. Nekatera pravila so tako sestavljena, da se članice občnega zbora ne morejo udeležiti in da morajo torej poslati na občni zbor pooblaščenca.

Vsak član zadruga sme glasovati na občnem zboru samo z enim pooblastilom. To pooblastilo mora podpisati dotični, ki pooblašča, če pa sam ne zna pisati, naj se podkriža ali pa ga naj podpiše kdo drugi, ki pa se mora podpisati kot priča podkrižanja. Pooblastila za občni zbor so lahko pisana, tiskana ali na kakršenkoli način razmnožena. Glede besedila je važno, da se glasi točno za tisti občni zbor in za tiste pravice, ki naj jih pooblaščenec izvršuje. N. pr. Podpisani A. M. pooblaščam s tem g. I. I. posestnika v M. št. 5, da me zastopa na občnem zboru Hranilnice in posojilnice v P. registrovane zadruga z neomejeno zavezo dne 28. marca 1926, ob 3. uri popoldne, da v mojem imenu glasuje in voli ter sploh izvršuje vse pravice, ki mi na občnem zboru pristojajo na temelju zadružnega zakona in zadružnih pravil. Datum. Podpis.

Vprašanje 9: (Km. dr. v C.) Iz naše zadruga je izstopilo oziroma smo izključili več članov. Ali naj jim deleže izplačamo v današnji valuti, četudi so oni vplačali pred vojno v boljši zlati valuti?

Odgovor: Deleži se izplačajo v isti višini, kakor so bili vplačani. Poboljšanje ali poslabšanje valute je v takem slučaju brez vpliva. Opozarjamo Vas še na to, da se deleži izplačajo po preteku zakonitega roka, t. j. eno leto potem, ko so člani izstopili iz zadruga, odnosno ko so bili pravomočno izključeni.

Vprašanje 10: (H. p. v O.) Pri naši zadrugi je vzel posestnik S. posojilo Din 10.000 pred štirimi leti proti poroštvu matere, posestnice ter dveh drugih porokov. Pred letom je mati svoje posestvo prodala otrokom in tudi sin, ki je vzel posojilo Din 10.000, je dobil en del materinega posestva, katerega je pa takoj odstopil svoji dveletni hčerki. Sin posojilojemalec je imel dobro posestvo, kupil je potem še drugo posestvo, katero pa ga je potem popolnoma uničilo. Govoril je sicer, da dobro stoji, sedaj pa se je izkazalo, da je plačila nezmožen. Ali se lahko porokinje matere prisilijo, da plačajo, ker so šele pred enim letom dobili od matere posestvo.

Ali morata ostala dva poroka sama plačati omenjeno posojilo?

Odgovor: Po § 1367 obč. drž. zak. je predpisano: Ako poroštvena pogodba ni podkrepljena niti s kako hipoteko, niti z ročno zastavo, potem ugasne tekom treh let po porokovi smrti, ako je upnik v vmesni dobi opustil terjati od dedičev zapadli dolg sodno ali izvensodno.

Iz tega besedila sledi, da more posojilnica kot upnica še vedno nastopiti napram dedičem umrle porokinje, ker je od njene smrti preteklo šele eno leto. Če bodete od dedičev zahtevali plačilo vsega dolga, bodo imeli ti proti ostalima dvema porokoma pravico do regresa. Nasproti upniku jamči namreč vsak porok nerazdelno za celo vsoto dolga, toda če en porok plača ves dolg, ima pravico od ostalih zahtevati odškodnino. Po-

sojilnica lahko istočasno prime samo enega poroka ali dva skupaj ali pa vse tri skupaj (dediči veljajo kot en porok).

Vprašanje 11: (H. p. v C.) Pri naši zadruzi ima A. Din 2000 posojila. Ko smo mu posojilo dali, je imel eno četrtino posestva. Sedaj pa ima samo še vinograd, ki pa ni vreden čez 5000 Din. Toda še na ta vinograd je njegova žena vknjižena za Din 5000. — Poroka sta sedaj v skrbeh, da bosta morala ona dva plačati, če dolžnik sam ne bi poravnal. Vprašamo, ali je mogoče prisiliti ženo, da plača za moža?

Odgovor: Žena Vašega dolžnika ne porokuje za svojega moža, zato bi v slučaju, da dolžnik ne more plačati, ne bila prisiljena plačati dolg svojega moža, oziroma jo poroka ne moreta siliti, da bi ona v ta namen kaj prispevala. Če dolžnik torej ne bo poravnal svoje obveznosti napram hranilnici, bosta morala to storiti poroka, kakor sledi jasno iz vsebine poroštvene pogodbe.

Vprašanje 12: (El. str. z. v M.) Pri sestavi računskega zaključka za prošlo poslovno leto nam čisti dobiček v bilanci ne soglaša z onim v računu zgube in dobička. Vse drugo je pravilno postavljeno, le glede čistega dobička iz prejšnjega leta si nismo povsem na jasnem. Prejšnja bilanca je namreč izkazala za Din 14.884,56 dobička, ki bi

se moral v smislu sklepa občnega zbora razdeliti: 80% dobička v rezervi, ostalih 20% pa za dividendo na zadružne deleže. V smislu tega sklepa smo znesek po Din 11.907,65 pripisali k rezervi, na deleže pa smo do konca leta 1925 izplačali le Din 1.880.— Ostali člani svojih obresti na deleže še niso dvignili. Izplačano dividendo smo vstavili pod zgubo in istotako tudi tozadevni dolg v znesku Din 1.096,91. Slednji znesek smo kot zadruzi dolg stavili tudi v bilanco pod pasiva. Menimo, da je to pravilno, vendar je čisti dobiček po bilanci točno za Din 1.880.— višji od onega v računu zgube in dobička. Kje tiči napaka?

Odgovor: Čisti dobiček, ki je izkazan v bilanci za leto 1924, je kot razlika med aktivni in pasivi v resnici čisto imetje zadruge. Ako je občni zbor med drugim sklenil, da se del tega čistega imetja porabi kot dividenda na zadružne deleže, tozadevna izplačila za zadruzo nikakor ne pomenijo zgube, temveč le kot razdelitev že obstoječe pasivne postavke (saj je bil čisti dobiček izkazan v bilanci pod pasivi). Na dividendo izplačani zneski pridejo torej v letošnjem računskem zaključku le v denarni promet, ne pa tudi v zgubo. Pač pa je pravilno, da izkažete v letošnji bilanci še ne izplačano dividendo pod pasivi, kajti ta dolg za zadruzo v resnici še vedno obstoji.

□ | □ | □ | □ ZADRUŽNIŠTVO. □ | □ | □ | □

Zadružno gibanje v Sloveniji l. 1925. Objave, ki jih razglašajo registracijska sodišča v Uradnem listu, podajajo o gibanju zadružništva v lanskem letu sledečo sliko:

I. Novih zadrug je bilo lani vpisanih 52 in sicer v okrožju trgovskega sodišča v Ljubljani 23, v Novem mestu 2, v Celju 5 in v Mariboru 22.

Prvo mesto med novimi zadrugami zavzemajo kreditne, katerih je bilo ustanovljenih 11 (5 v okrožju trgov. sod. v Ljubljani, 1 v Novem mestu, 1 v Celju in 4 v Mariboru). Po številu najjačje so potem agrarne zajednice, ki se jih je lansko leto osnovalo 9 (Ljubljana 1, Maribor 8). Sledijo jim stavbinske z 7 novimi zadrugami (Ljubljana 4, Ce-

lje 2, Maribor 1). Za njimi pridejo 4 zadrūžne elektrarne (Ljubljana 2, Maribor 2) in 4 obrtne (Ljubljana 2, Celje 1, Maribor 1). Nadalje so se ustanovile 3 mlekarске zadrūge (Ljubljana 2, Maribor 1), 2 konsumni (obe v okrožju ljubljanskega sodišča) 2 vinarški (Maribor), 2 pašniški (Ljubljana 1, Maribor 1), 2 tiskovni in založniški (Maribor), 2 osrednji (Ljubljana), živinorejska (Novomesto), 1 vodna zadruga (Maribor), 1 razstavna (velesejm v Ljubljani) in 1 za brezalkoholno produkcijo (Ljubljana).

II. V likvidacijo je stopilo lani vsega skupaj 26 zadrug in to: v okrožju trgovskega sodišča v Ljubljani 11, v Novem mestu 10, v Celju 2, v Mariboru 3.

Med zadrugam, ki so lani stopile v likvidacijo, je 1 kreditna (Novo mesto), 11 konsumnih (Ljubljana 3, Novo mesto 4, Celje 2, Maribor 2), 3 živinorejske (Novomesto 2, Maribor 1), 1 pašniška (Ljubljana), 2 lesni (obe Novo mesto), 1 elektrostrojna (Ljubljana), 2 kmetijskostrojni (Ljubljana 1, Novo mesto 1) in 5 obrtnih (Ljubljana).

III. Konkurz sta napovedali dve zadrugi: Posojilnica na Velki (Maribor) in Prekmurska gospodarska zadruga v Dolnji Lendavi (Maribor).

IV. Izbrisanih iz zadrūžnega registra je bilo lani 16 zadrug in sicer pri trgovskih sodiščih v Ljubljani 11, v Novem mestu 4 in v Mariboru 1. Med izbrisanimi zadrugami je bilo 5 konsumnih (Ljubljana 4, Novo mesto 1), 1 mlekarška zadruga (Ljubljana), 2 živinorejski (Ljubljana 1, Novo mesto 1), 1 lesna (Novo mesto), 1 zadrūžna elektrarna (Novo mesto), 1 založniška (Ljubljana), 4 obrtne (Ljubljana 3, Maribor 1), 1 osrednja (Ljubljana).

Vsega skupaj je bilo v Sloveniji po vojni do konca l. 1925 na novo ustanovljenih 424 zadrug, 178 jih stopilo v likvidacijo, 137 pa jih je bilo izbrisanih iz zadrūžnega registra.

Zakaj vam priporočamo pošiljanje denarja Zvezi v denarnih pismih? Zveza je v prometu z zadrugami oproščena poštnine in to tudi za denarna pisma. Zato sama pošilja zadrugam denar v denarnih pismih. Źeli pa tudi, da zadrūge Zvezi pošiljajo denar v denarnih pismih. Res, da je pošiljanje denarja enostavnejše s položnicami po poštno-čekovnem zavodu. Toda Zvezi narastejo iz tega znatni stroški. Tako je v preteklem letu 1925 plačala samo na proviziji poštno-čekovnemu zavodu Din 16.576.48. Zveza mora te provizije iz svojega plačati, dočim banke n. pr. obremenijo za dotično provizijo pošiljatelja denarja. — Za manjše zneske 5000 in nižje pa se poslužujte poštnih nakaznic. Na vsaki nakaznici se sme poslati 1000 Din in znašajo vsi stroški le 25 par, t. j. koliko kolikor stane poštna nakaznica sama. Za zneske do Din 5000 torej poštna nakaznice, večje zneske pa v denarnih pismih. Kuverte za denarna pisma naročite lahko pri Zvezi.

Zadrūžništvo — pot do gospodarske samosvojitve. Dejstvo je, da danes ljudstvo vsled pomanjkanja gospodarske skupnosti, gospodarske organizacije in izobrazbe še dela tlako tujemu kapitalizmu. Ideja gospodarske osamosvojitve je prevažna, da ne bi z njo seznanili vsega ljudstva in da ne bi jo propagirali ob vsaki priliki in vsakemu. Brez ideje gospodarske osamosvojitve manjka naši akciji realna podlaga. Brez te ideje smo vpreženi v voz framasonskega in židovskega kapitalizma in vsakemu našemu načrtu je odvzeta možnost uresničenja radi pomanjkanja gmotnih sredstev.

Realna pot za to osamosvojitvev pa je skupnost v zadrugi in izvrševanje zadrūžne zvestobe v praksi. Ta zadrūžna zvestoba veleva:

1. da nalagamo svoje prilranke le v domači posojilnici,

2. da kupujemo vse potrebščine le v domači zadrugi,

3. da k temu navajamo tudi vse svoje sode, znance in prijatelje in

4. da v vsaki zadrugi, kjer smo člani, krepko sodelujemo za oni gospodarski cilj, za katerega je ustanovljena.

Poštni porto. Meseca januarja je bila Zveza poslala neki svoji članici v Maribor pismo, ki je bilo opremljeno z opombo: Poštne prosto. Pošta v Mariboru je pa zahtevala od naslovljenca plačilo poštnih pristojbin. Ta slučaj je Zveza sporočila direkciji pošte in telegrafa v Ljubljani s prošnjo, naj zadevo preišče. Toda tekom preiskave se ni moglo ugotoviti, kdo je prekrižal označbo »poštne prosto« in napisal znak »T«, kar

je zavedlo raznašalca pisem v Mariboru, da je obremenil pismo s portom.

Direkcija pošte obvešča Zvezo, da bi bilo najumestnejše, naj članice v slučajih ne plačajo porta, nego naj takoj na licu mesta zahtevajo od vodstva pošte pojasnilo, zakaj je njihova pošiljka obremenjena s portom.

Knjigo denarnih listkov za škontriranje blagajne ter zapisnike sej in občinskih zborov ima na zalogi Zadruga zveza. Članicam pošiljamo knjigo denarnih listkov po Din 15.— in knjigo za zapisnike sej po Din 35.—

Blagajniški dnevnik (100 listov) se dobi pri Zadrugi zvezi po Din 45, večji dnevnik (200 listov) po Din 75.—

GOSPODARSTVO.

Zlata zaloga Zedinjenih držav. Med aprilom 1920 in novembrom 1924 je dobila Amerika okoli 1700 milijonov dolarjev zlatega uvoza neto; torej zlata samega, ne blaga v zlati vrednosti. V decembru 1924 se je pa izvršila nenadna sprememba in je trajala skozi vse lansko leto naprej. Lani je znašal uvoz zlata v ameriške Zedinjene države 128 milijonov dolarjev, izvoz iz Amerike pa 263 milijonov, tako da je bil izvoz za 135 milijonov večji. Evropske države se zelo trudijo, da bi svoje zlate zaloge povečale, zlasti Nemčija; pa tudi drugam gre veliko ameriškega zlata, lani ga je šlo na primer v Indijo 22½% vsega eksporta, največ za Nemčijo. To nam je zadosten dokaz, zakaj so se ameriške zaloge zlata zmanjšale. To gibanje bo šlo še naprej, a pravijo, da letos ne bo tako močno kot lani. Naraščujoča industrializacija Evrope ima za posledico nadaljno povpraševanje po ameriškem zlatu. To pa vsi pozdravljajo, tudi Amerikanci, ker smatrajo

odtok ameriškega zlata za podlago pametnega razširjenja kredita v svetovnem gospodarstvu.

Pri vsem tem so pa ameriške zaloge zlata še zmeraj izredno velike in znašajo nad 44 odstotkov vseh svetovnih zalog, ki jih cenijo na deset milijard dolarjev. Zato o kakšnem izčrpanju ni govora. Primerjajoč zlato zalogo v Zedinjenih državah od novembra 1922 do novembra 1925 vidimo tole sliko:

November 1922	3.905.237.000	dolarjev
.. 1923	4.188.863.000	..
.. 1924	4.561.857.000	..
.. 1925	4.436.140.000	..

Cina ali kositra so producirali na vsem svetu leta 1924 139.000 ton, lani pa čez 146.000 ton. Največ ga je v jugovzhodni Aziji (Malajske države in Nizozemske kolonije) ter v Boliviji.

Nemške poljedelske zadruge leta 1925. Splošna gospodarska kriza se je poznala tudi pri teh zadrugah; leta 1924 je naraslo njih

število za 1241, lani pa samo za 869. Vzrok ni v zmanjšanem snovanju, temveč v pomnoženem razpustu zadrug. Leta 1924 jih je bilo namreč na novo ustanovljenih 2078, lani pa 2199, torej lani 121 več. Nekatere zadruge so se razpustile, ker niso bile zmožne življenja, in teh ni nič škoda; nadalje so se manjše zadruge spojile v večje itd., tako da so nam gornje številke kmalu pojasnjene. Na koncu leta 1925 je bilo stanje sledeče:

	Število
Osrednje zadruge	107
Hranilnice in posojilnice	20.855
Nabavljavne in prodajne zadruge	4.807
Mlekarne in sirarne	3.730
Druge zadruge	10.639
	<hr/>
	40.138

Okoli 26.000 zadrug je včlanjenih v državni zvezi, druge v manjših zvezah. Zelo se je pomnožilo revizijsko delovanje in se je dosegel v tem oziru že skoraj predvojni višek. Prirastek hranilnic in posojilnic je znašal leta 1921 50 odstotkov vsega prirastka zadrug, lani pa 81 odstotkov. Škoda, da se je gospodarstvo deloma pomešalo s politiko, kar mu gotovo ni v dobro. Nabavljavne in prodajne zadruge niso tako procvitale, kakor bi bilo želeti; razvoj je bil oviran po splošnem gospodarskem položaju. Razvoj mlekarin in sirarn kaže napredek; dovoz mleka je znašal leta 1924 1.700.000.000 kilogramov, leta 1913 pa 2.210.000.000. Lani številka iz leta 1913 še ni bila dosežena, pač pa je bila višja kakor leta 1924. Veliko mlekarin je bilo na novo ustanovljenih; težave pri novih ustanovitvah dela dobava kapitala. Število električnih zadrug raste naprej. Tudi razvoj živinorejskih zadrug ni nezadovoljiv; hkrati rastejo zadruge, ki se pečajo s prodajo jajec. Ob celotnem zaključku lanskega leta je na splošno opaziti nadaljno razširjenje združništva. Zlasti velja to glede posameznih za-

drug, ki so ja prava podlaga združnega dela. Torej vsestranska notranja okrepitev.

Največja svetovna pristanišča. Promet v pristaniščih se ne računi po tem, koliko ladij je prišlo ali odšlo, temveč po tem, koliko so imele prihajajoče in odhajajoče ladje vsebine. Vsebino določimo po registertonah, kojih vsaka meri 2.83 kubič. metrov. Kar čudimo se, tako so se razmere v zadnjih časih spremenile. Že pred 20 leti je bil London prvo pristanišče sveta, danes je na petem mestu, v Evropi pa na tretjem. Leta 1924 je bil promet tale:

New York	37,300.000 ton
Hong - kong (angleško pristanišče na Kitanjskem)	35,700.000 ..
Antverp (Belgija)	31,300.000 ..
Hamburg	30,900.000 ..
London	29,600.000 ..
Liverpol (Anglija)	24,700.000 ..
Šang - haj (Kitajska)	24,700.000 ..
Rotterdam (Holandija)	22,400.000 ..
Kobe (Japonska)	22,000.000 ..
Singapore (angl. pristanišče prav na jugu Azije)	20,500.000 ..

Čisto nekaj drugega je seveda, kakšna je vrednost prihajajočega ali odhajajočega blaga.

Največji ventilator sveta. Imajo ga v Transvaalu v Južni Afriki. Širok je tri metre, v premeru ima pa devet metrov. Goni ga močan stroj s 1425 konjskimi silami.

Tržaške ladjedelnice imajo zelo veliko dela, več kakor vse druge ladjedelnice v Italiji. Celo Genova naroča v Trstu. V delu so imele tržaške ladjedelnice v prvem lanskem četrtletju 160.000 ton, v drugem 198.000 v tretjem 182.000, v četrtem pa 165.000 ton. V morje so spustili v prvem četrtletju 14.000 ton, nato 40.000, 14.000 in 41.000 ton. Tudi Brazilija naroča v Trstu.

Brez dela je bilo v Nemčiji 15. februarja 2.059.000 oseb, od teh 285.000 žensk.

Cene v veletrgovini leta 1924 in 1925.

Ne oziramo se na posamezne države, temveč vzamemo vse države skupaj in pogledamo, kakšne so bile cene v veletrgovini v posameznih mesecih 1924 in 1925. Vidimo, da so bile najnižje v juniju in juliju 1924, najvišje pa v lanskem januarju in februarju. Vse je preračunjeno na zlato podlago, za leto 1914 (pred vojsko) velja številka 100 in ob tej računimo druga leta:

	Leto 1924	Leto 1925
Januar	149.9	161.6
Februar	150.0	161.2
Marec	148.2	159.7
April	151.3	156.4
Maj	149.1	155.6
Junij	144.6	154.4
Julij	146.7	156.9
Avgust	150.6	157.0
September	151.3	156.6
Oktober	154.6	153.8
November	156.9	152.7
December	160.7	150.9

Baker pred vojno in po vojni. Leta 1913 so dobili na vsem svetu 980.000 ton bakra, leta 1924 1.360.000 ton, lani pa 1.423.000 ton. In sicer takole:

	1913	1924	1925
U. S. A.	548.000 ton	740.000 ton	787.000 ton
Mehika	51.000 ..	46.000 ..	42.000 ..
Kanada	35.000 ..	45.000 ..	36.000 ..
Južna Amerika	70.000 ..	234.000 ..	225.000 ..
Španska	42.000 ..	26.000 ..	30.000 ..
Ostale evropske države	71.000 ..	58.000 ..	70.000 ..
Avstralija	47.000 ..	15.000 ..	12.000 ..
Afrika	20.000 ..	101.000 ..	120.000 ..
Azija	65.000 ..	64.000 ..	61.000 ..
Ostalo	28.000 ..	30.000 ..	40.000 ..

Poglejmo ogromni napredek Južne Amerike in Afrike ter nazadovanje Avstralije! V

U. S. A. se je porabilo lani 750.000 ton bakra, povsod drugod 700.000. Odstotki U. S. A v produkciji so znašali l. 1913 56%, 1924 54 in 1925 55%. Zedinjene države so torej s povečano produkcijo ohranile svojo vodilno vlogo. Sedaj so se pa še z Belgijci dogovorili glede cen. Belgijski Kongo producira namreč največ afriškega bakra.

Avtomobilna industrija v Italiji. Italija je prišla v kratkem času na četrto mesto v vrsti onih držav, ki izdelujejo avtomobile. Italija dela večidel za eksport, 70% vseh avtomobilov gre ven v svet. Avtomobilna industrija je po važnosti takoj za tekstilno, kar se tiče eksporta. Zaposluje 11.000 delavcev in nastavlencev, koncentrirana je v Severni Italiji okoli Milana in Torina.

Nov zrakoplov. V Ameriki bodo zgradili zrakoplov, ki bo v dveh dneh preplaval Atlantski ocean. Za 60 metrov bo daljši kakor znani Z R III., plina bo pa vseboval trikrat toliko. Angleži bodo pa zgradili motorno ladjo, ki bo imela 60.000 ton vsebine, toliko, kot doslej še nobena ladja.

Bolgarski tobak je s 1. jan. 1926 oproščen eksportne carine; to pa zato, ker mu dela turški tobak hudo konkurenco. Zaloge neprodanega tobaka iz let 1924 in 1925 cenijo v Bolgariji na 60 milijonov kg.

Češkoslovaška trgovska bilanca je končala lansko leto s prebitkom 1205 milijonov čeških kron, predlansko pa z 1180 milijoni.

Naš hmelj mora biti zelo dober. Kajti od 800.000 kg hmelja, ki ga je lani uvozila Češkoslovaška, je prišlo na Jugoslavijo 55% torej več kot polovica. Seveda je pa češkoslovaški izvoz dosti večji kot uvoz; lani so izvozili 5.600.000 kg hmelja, in je bil uvoz torej komaj dobrih 14% izvoza.

Občni zbor Društvene nabavne zadruge, r. z. z. o. z. v Ljubljani, se vrši dne 15. aprila 1926, ob 20. uri v zadruginih prostorih v Ljudskem domu. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1925. 3. Slučajnosti.

Občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Žalcu, r. z. z. n. z., se vrši v nedeljo dne 21. marca 1926, ob pol 9. uri dopoldne v zadrugini pisarni. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora in poročilo o reviziji. 3. Odobritev rač. zaključka za l. 1925. 4. Nadomestna volitev 1 člana odbora in 1 nadzorstva. 5. Sprememba pravil. 6. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Boštanju, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 11. aprila 1926, ob pol 8. uri zjutraj v prostorih hranilnice. 1. Poročilo načelstva. 2. Odobritev rač. zaključka za l. 1925. 3. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Blagovici, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 28. marca 1926, ob 3. uri popoldne v društvenem domu. 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva. 3. Odobritev računskega zaključka za l. 1925. 4. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice na Vinici, r. z. z. n. z., se vrši dne 18. aprila 1926, ob 8. uri zjutraj v uradnem prostoru. 1. Čitanje zapisnikov zadnjih dveh občnih zborov. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobrenje računskega zaključka za l. 1925. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Kmetijskega društva v Podkorenu, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 11. aprila 1926, ob 16. uri v zadrugini hiši. 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobrenje računskega zaključka za l. 1925. 4. Čitanje revizijskega poročila. 5. Volitev načelstva in nadzorstva. 6. Sprememba pravil. 7. Slučajnosti.

Občni zbor Kmetijskega gospodarskega društva v Dol. Logatcu, se bo vršil dne 25. marca 1926, ob 3. uri popoldne v »Društvenem domu«. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Potrditev rač. zaključka za l. 1925. 3. Volitev načelstva in nadzorstva. 4. Slučajnosti.

Redni občni zbor Posojilnega društva občin Lokavec, Rožengrunt, Trate, Vratji vrh in Vratja vas, r. z. z. n. p., se vrši v nedeljo dne 28. marca 1926, ob 2. uri popoldne v hiši g. Alojza Senekovič v Lokavcu 15. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za l. 1925. 3. Čitanje revizijskega poročila. 4. Volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Kmetijsko nabavne in prodajne zadruge za kamniški politični okraj v Kamniku, r. z. z. o. z., se vrši dne 28. marca 1926, ob 10. uri dopoldan v Orlovski telovadnici v Kamniku. 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva. 3. Poročilo nadzorstva. 4. Odobritev računskega zaključka za l. 1925. 5. Volitev načelstva. 6. Volitev nadzorstva. 7. Sprememba pravil. 8. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Breznu, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo dne 28. marca 1926, ob 2. uri popoldne v župnišči v Breznu ob Dravi. 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1924 in 1925. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Čitanje revizijskega poročila. 6. Predlogi in slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice na Igu, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 11. aprila 1926, na Belo nedeljo ob 3. uri popoldne v prostorih posojilnice. 1. Poročilo načelstva. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Odobritev rač. zaključka za l. 1925. 4. Volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 5. Čitanje revizijskega poročila. 6. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice na Krki, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 25. marca 1926, ob 7. uri zjutraj v uradnih prostorih. 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo a) načelstva, b) nadzorstva. 3. Odobritev rač. zaključka za l. 1925. 4. Čitanje revizijskega poročila. 5. Volitev načelstva in nadzorstva. 6. Slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice na Češnjici pri Železnikih, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 5. aprila 1926, ob 4. uri popoldne v posojilničnih prostorih. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Potrdjenje rač. zaključka za l. 1925. 3. Volitev načelstva in nadzorstva. 4. Slučajnosti.

1. redni občni zbor Kmečke posojilnice v Murski Soboti, r. z. z. n. z., se vrši v nedeljo dne 28. marca 1926, ob 1. uri popoldne v uradnem prostoru. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka za l. 1925. 3. Slučajnosti.

13. redni občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Središču, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo dne 11. aprila 1926, ob 3. uri popoldne v uradnem prostoru. 1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Čitanje revizijskega poročila. 3. Poročilo načelstva in nadzorstva. 4. Potrdjenje rač. zaključka za leto 1925. 5. Volitev načelstva in nadzorstva. 6. Slučajnosti.

Občni zbor Gospodarske zadruge v Šmihelu pri Sošanju, r. z. z. o. z., se bo vršil v nedeljo dne 18. aprila 1926, ob 9. uri dopoldne v poslovnih prostorih posojilnice. 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za l. 1925. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Čitanje revizijskega poročila. 6. Predlogi in slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice pri Sv. Jakobu ob Savi, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 28. marca 1926, ob 3. uri popoldne v posojilničnih prostorih. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka za l. 1925. 3. Volitev načelstva. 4. Volitev nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Redni občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Radovljici, r. z. z. n. z., se vrši dne 22. marca 1926, ob 2. uri popoldne v zadrugini pisarni. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za l. 1925. 3. Izvolitev a) načelstva, b) nadzorstva. 4. Sprememba pravil. 5. Čitanje revizijskega zapisnika. 6. Slučajnosti.

Občni zbor Kmetijske hranilnice in posojilnice v Starem trgu pri Ložu, r. z. z. n. z., se bo vršil v ponedeljek dne 5. aprila 1926, ob 3 uri popoldne v zadrugini dvorani. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka za l. 1925. 3. Volitev načelstva in nadzorstva. 4. Čitanje revizijskega poročila. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Kmetijske nabavne in prodajne zadruge zveze kmetijskih podružnic v Ljutomerskem okraju Radinci, r. z. z. o. z., se vrši na velikonočni ponedeljek ob 14. uri pri Kapeli gostilna Horvat. 1. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva. 3. Poročilo nadzorstva. 4. Potrditev računskega zaključka za leto 1925. 6. Predlogi.

Občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Št. Jurju ob Taboru, r. z. z n. z., se bo vršil dne 25. sušca 1926, ob 8. uri zjutraj v posojilničnih prostorih. 1. Čitanje zapisnika zadnjega obnega zbora. 2. Poročilo a) načelstva, b) nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za l. 1925. 4. Slučajnosti.

Občni zbor Oblačilnice za Slovenijo v Ljubljani, r. z. z o. z., se bo vršil dne 26. marca 1926, ob 4. uri popoldne v poslovnih prostorih zadrge. 1. Čitanje revizijskega poročila. 2. Poročilo načelstva. 3. Poročilo nadzorstva. 4. Odobritev rač. zaključka za l. 1925. 5. Volitev nadzorstva. 6. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice za blejski kot na Bledu, r. z. z n. z., se vrši dne 25. marca 1926, ob pol 3. uri popoldne v Ljudskem domu na Bledu. 1. Poročilo načelstva. 2. Potrjenje rač. zaključka za l. 1925.

3. Volitev načelstva. 4. Volitev nadzorstva. 5. Slučajnosti.

XXXIII. redni občni zbor »Vzajemne posojilnice v Ljubljani, r. z. z o. z.« se bo vršil v petek dn 9. aprila 1926, ob 17. uri v prostorih Miklošičeva cesta 7. 1. Odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Sklepanje o računskem zaključku in o razdelitvi dobička za leto 1925. 4. Volitev dveh članov načelstva. 5. Volitev treh namestnikov načelstva. 6. Slučajnosti. — Opomba: V smislu § 20 lit. e točka 4 je občni zbor sklepčen, ako je osebno navzoča ali pa po pravih pooblastilih zastopana vsaj ena desetina vseh članov. Ako se ne doseže na ta način sklepčnost, zboruje pol ure pozneje drug občni zbor, ki je sklepčen pri vsakem številu članov.

GOSPODARSKA ZVEZA

notira sledeče brezobvezne cene:

GNOJILA: Kajnit	Din	100—
Kalijeva sol 42% po		150—
Rudninski superfosfat 16%, vreče po 50 in 100 kg po		96—
Tomaževa žilindra 18%, vreče po 100 kg po		140—
CEMENT v juta vrečah, splitski „Titan“ ali „Salona“		60—
cene veljajo pri odjemu originalnih vreč, pri vagonskih pošiljkih se cene primerno znižajo na fko vsaka postaja.		
KRMILA: Klajno apno v vrečah po 50 kg	Din 4:50, pri manjšem odjemu	Din 5—
Lanene tropine po		3:50
Otrobi drobni po		1 65
„ debeli		2—
SEMENA: Domača detelja, črna, predenice prosta po	Din	23—
Lucerna, predenice prosta po		23:50
Krmilna pesa „Mammuth“ rdeča ali Eckendorfer po		13:50
rumena „Mammuth“ ali Eckendorfer		13—
Travnja mešanica po		12:50
Mačji rep po		12—

VINOGRADNIŠKE IN KMETIJSKE POTREBŠČINE:

Galica modra po najnižji ceni.		
Žveplo „Floristella“, dvojnorafinirano po	Din	3:30
Trierji (žitni čistilniki) tvrdke „Heid“, znamka IA po		2.400—
Trierji (žitni čistilniki) tvrdke „Heid“, znamka IB po		2.300—
Mlatilnice na ročni in gepeljni pogon po		2.200—
Mlatilnice na gepeljni pogon s siti in tresali po		4.800—
Gepeljni na 36 obratov po		3.500—
Gepeljni na 24 obratov po	Din 2.500— do	3.000—
Slamoreznice na motor po		4.000—
Okopalniki		1.000—
Ročne slamoreznice	Din 1.600— do	3.000—
Stiskalnice za grozdje	1.500—	2.000—
Mlini za sadje po	1.920—	2.800—
Reporeznice		450—
Robkači za koruzo		1.400—
Plugi železni		500—
Gnojnične sesalke	Din 750— do	1.000—

Poleg tega so na razpolago vsakovrstni poljedelski stroji kakor: čistilniki (pajtelni), brane poljedelske in travniške, brzoparilniki, vodne sesalke, brusi za kose, kose itd.